

SERMO CCLXXXIX¹.*In Natali Joannis Baptistæ, III.*

I. CAUSA hodiernæ celeberrimæ congregationis nostræ, Natale est Joannis Baptistæ, cujus mirabilem conceptum et partum, cum Evangelium legeretur, audivimus. Magnum mysterium, fratres mei: mater Joannis et sterilis erat et anus, pater senex: prorsus in utroque desperata posteritas. Sed quia Deo impossibile nihil est, promissus est filius non credenti. Vox ablata est patri, cui defuit fides: jam enim fuerat scriptum: « Credidi, propter quod locutus » sum². » Non credidit, et non locutus est. Interea etiam virgo concepit, et hoc sublime miraculum longeque præstantius. Concipit sterilis præconem, virgo judicem. Joannes de masculo et fœmina, Christus de sola fœmina. Comparandus est forte Joannes Christo? Absit. Non tamen frustra tantus tantum præcessit. Si enim, potestatem conatui meo ipso dignante atque donante Domino Deo nostro, potuero explicare quod sentio, nec mea vilitas deseretur, nec expectatio vestra fraudabitur. Si autem minus potuero explicare quod sentio, supplebit in cordibus vestris Dominus Deus noster, quod mihi forte pro infirmitate mea subtraxerit. Hoc ideo prælocutus sum, quoniam quid velim dicere, ego scio, vos nescitis; et quæ sit difficultas in exponendo ego jam sentio. Com-

¹ Alias 3 ex Vignerianis. — ² Psal. cxv, 10.

mendandum autem erat vobis, ut in ipsa intentione vestra possitis orare pro nobis.

II. Hominem concepit Elisabeth, hominem Maria: Elisabeth mater Joannis, Maria mater Christi: sed Elisabeth solum hominem, Maria Deum et hominem. Mira res est, quomodo potuerit concipere creatura Creatorem. Quid est ergo intelligendum, fratres mei, nisi quia ipse sibi fecit carnem de sola matre, qui fecit primum hominem sine patre et matre? Primus ille noster casus fuit, quando fœmina per quam mortui sumus, in corde concepit venena serpentis. Persuasit enim serpens peccatum, et admissus est male suadens. Si primus noster casus fuit, cum fœmina concepit corde venena serpentis; non mirandum quod salus nostra facta est, cum fœmina concepit in utero carnem omnipotentis. Uterque ceciderat sexus, uterque fuerat reparandus. Per mulierem in interitum missi eramus, per mulierem nobis reddita est salus?

III. Quid sibi ergo vult Joannes? Unde interpositus? unde præmissus? Dicam si potuero. Dominus noster Jesus Christus de Joanne dixit: « In natis mulierum nemo » exurrexit major Joanne Baptista¹. » Si comparetur hominibus Joannes, omnes superat ille homo, non eum vincit nisi Deus homo. Joannes præmissus est ante Dominum. Tanta in illo excellentia erat, tanta gratia, ut ipse putatus sit Christus. Christum enim expectabant Judæi; quia et in ipsis Prophetis, quos et ipsi legerunt, prænuntiatus est Christus. Expectabant absentem, occiderunt præsentem: cum putant non esse ipsum, defecerunt ipsi, et mansit ipse. Non tamen omnes defecerunt, et de Judæis multi crediderunt. Ergo quia Christus expectabatur; videte gloriam Joannis: cum enim in illo adverteretur tanta gratia, cum baptizaret in pœnitentia, et pararet

¹ Matth. xi, 11.

viam Domino velut præmissus metator, miserunt ad illum Judæi, et dixerunt: « Quis es tu? Numquid tu Elias, aut » Propheta? aut tu es Christus? Non sum, inquit, Christus, nec Elias, nec Propheta. Et tu, inquit, quis » es? Ego sum, inquit, vox clamantis in eremo¹. » Joannes respondit Judæis quærentibus quis esset, et jam putare incipientibus quod ipse esset Christus: « Ego vox » clamantis in eremo. » Audistis, si intenti fuistis, lectionem propheticam, quæ primo recitata est. Ibi scriptum est: « Vox clamantis in eremo, parate viam Domino, » rectas facite semitas ejus. Omnis vallis implebitur, et » omnis mons et collis humiliabitur, et erunt tortuosa » in directa, et aspera in vias planas, et videbit omnis » caro salutare Dei². » Deinde dixit Dominus per Prophetam: « Exclama, et dixi: Quid exclamabo? » Et Dominus ibi apud Prophetam: « Omnis caro fœnum, et omnis » claritas carnis ut flos fœni; fœnum aruit, et flos » cidit, Verbum autem Domini manet in æternum³. » Joannes dixit: « Ego vox clamantis in eremo, parate viam » Domino: » hoc est dicere: De me prædictum est a Propheta, quod ego futurus eram clamans in eremo. Ad Joannem ergo pertinet dicere: « Omnis caro fœnum, et » omnis claritas carnis ut flos fœni; fœnum aruit, et flos » cidit, Verbum autem Domini manet in æternum. » Verbum concipitur in utero virginis; clamat in eremo vox Verbum. Vox si verbum non sit, strepitus est aurium forte, nam nec hoc forte dici posset. Omne verbum vox, non omnis vox verbum. Si homo ore patente clamet quantum potest, vox est, verbum non est. Quæ est autem vox quæ dicitur verbum? Ubi intelligitur aliquid, vox significans verbum est. Sed ecce necdum sonat, dicere volo aliquid, jam verbum est in corde meo. Verbum est in

¹ Joan. 1, 21-23. — ² Isai. XL, 3-5. — ³ Ibid. 6-8.

corde, et nondum vox in ore. Potest ergo esse verbum sine voce, et potest esse vox sine verbo. Adde vocem verbo, procedit in notitiam verbum. Quid ergo Christus ad Mariam? Verbum occultum. Præmissa est vox ut præcederet Verbum. Quid est Joannes? « Vox clamantis in » eremo. » Quid est Christus? « In principio erat Ver- » bum. » Quid tu vox? Quid tu homo? « Omnis caro fœ- » num, et omnis claritas hominis ut flos fœni; fœnum » aruit, et flos decidit; Verbum autem Domini manet » in æternum. » Tene te ad Verbum; pro te enim suscepit fœnum Verbum. Incarnatum Verbum Christus, sed « Omnis caro fœnum, et omnis honor carnis ut flos fœ- » ni: » contemnamus præsentia, speremus futura. « Om- » nis vallis implebitur, » omnis humilitas exaltabitur: « Et omnis mons, et collis humiliabitur, » omnis super- » bia dejicietur. Depone montes, imple valles, et facta est campi æqualitas. Da mihi divites et honoratos de flore fœni; ipsi audiant: « Deus superbis resistit, humilibus » autem dat gratiam¹. » Da mihi pauperes desperatos, conscios infirmitatis suæ; non desperent, credant in eum qui venit propter omnes. Illi erigantur, illi premantur. Venturus ille campum inveniatur, non lapidem ubi pedem offendet. Ideo enim dicebat ipse Joannes: « Parate viam » Domino; » non mihi, sed Domino; a quo missus sum, non quod ego sum.

IV. Sed dicunt Judæi: « Numquid tu es Christus? » Iste si non esset vallis implenda, sed mons humiliandus, invenerat occasionem decipiendi. Illi enim audire ab eo volebant quod crederent. Tantum enim mirabantur ejus gratiam, ut quod diceret, sine dubio crederent. Ecce invenerat occasionem decipiendi generis humani: si diceret: Ego sum Christus, crederent illi. Si jactaret se per

¹ Jacob. iv, 6.

nomen alienum, perderet meritum proprium. Si jactaret se quasi Christus, nonne ipse sibi responderet: Quid te extollis? « Omnis caro fœnum, et claritas ejus ut flos » fœni; fœnum aruit, flos decidit. » Intellige quid manet in æternum: « Verbum autem Domini manet in æternum. » Agnovit se: merito Dominus lucernam eum dixit, Dominus de Joanne hoc ait: « Ille erat lucerna ardens et lucens, et vos voluistis exultare ad horam in lumine ejus¹. » Joannes autem evangelista quid de illo dicit? « Fuit homo missus a Deo, cui nomen erat Joannes; hic venit in testimonium, ut testimonium perhiberet de lumine; non erat ille lumen. » Quis? Joannes Baptista. Quis hoc dicit? Joannes evangelista: « Non erat ille lumen, sed ut testimonium perhiberet de lumine². » Tu dicis: « Non erat ille lumen: » de quo dicit ipsum lumen: « Ille erat lucerna ardens et lucens. » Sed novi, inquit, quale lumen dicam; novi in cujus luminis comparatione non est lucerna lumen. Audi quid sequitur: « Erat lumen verum, quod illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. » Joannes non omnem illuminat hominem, Christus omnem hominem. Et Joannes agnovit se lucernam, ne vento superbiæ extingueretur. Lucerna et accendi, et extingui potest. Verbum Dei extingui non potest, lucerna semper potest.

V. Missus est ergo summus homo, qui perhiberet testimonium ei, qui plus esset quam homo. Quando enim ille, quo nemo major exurrexit in natis mulierum, dicit: « Non sum ego Christus, » et humiliat se Christo, aliquid plus homine intelligendus est. Nam si quæris summum hominem Joannem, plus homine Christus est: sic intellige præcursorem, ut quæras judicem; sic audi præconem, ut timeas judicem. Missus est, prædixit ventu-

¹ Joan. v, 35. — ² Id. i, 6-8.

rum. Et quale testimonium Joannes perhibet Christo? Quale audi: « Cujus non sum dignus corrigiam calceamenti solvere¹. » Intellexisti homo quid ageres? « Omnis qui se humiliat, exaltabitur². » Quid igitur de Christo? « Non omnes de plenitudine ejus accepimus³. » Quid est, « Nos omnes? » Ergo Patriarchæ, et Prophetæ et Apostoli sancti, vel ante incarnationem præmissi vel ab incarnato missi, « Omnes nos de plenitudine ejus accepimus. » Nos vasa sumus, ille fons est. Ergo si intelleximus mysterium, fratres mei, Joannes homo est, Christus Deus est: humilietur homo, et exaltetur Deus. Ut humilietur homo, eo die natus est Joannes, quo dies incipiunt decrescere. Ut exaltetur Deus, eo die natus est Christus, quo dies incipiunt crescere. Magnum sacramentum. Ideo celebramus Natalem Joannis, sicut Christi, quoniam ipsa nativitas plena est mysterio. Quo mysterio? Altitudinis nostræ. In homine minuamur, in Deo crescimus. In nobis humiliemur, ut in illo exaltemur. Impletum est passionibus amborum hujus tantæ rei sacramentum. Ut minueretur homo, caput perdidit Joannes: ut exaltaretur Deus, Christus ligno suspensus est. Ad hoc missus est Joannes, ut eum imitemur, et ad Verbum nos teneamus. Quantumcumque se jactet humana superbia de quavis excellentia sanctitatis, quis erit quod Joannes? Quisquis es qui te magnum putas, non eris quod Joannes. Nondum natus erat, et jam nasciturum Dominum exultans in utero prænuntiabat. Quid excellentius ista sanctitate? Imitare: audi quid dicat de Christo: « Nos de plenitudine ejus accepimus. » Lucerna in nocte fontem tibi ostendit, inde et ipse bibit: « Nos enim, inquit, de plenitudine ejus omnes accepimus. Nos omnes: » ille

¹ Joan. i, 27. — ² Luc. xiv, 11. — ³ Joan. i, 16.

fons, nos vasa : ille dies, nos lucernæ. Magna infirmitas hominum : per lucernam quæritur dies.

VI. Sed et Apostoli, fratres mei, lucernæ sunt diei. Nolite putare quia Joannes solus est lucerna, et Apostoli non sunt. Ait illis Dominus : « Vos estis lux mundi¹. » Et ne putarent quia talis lux erant, qualis dictus est lux, de quo dictum est : « Erat lumen verum, quod illuminat » omnem hominem venientem in hunc mundum : » continuo docuit illos veram ipsam lucem. Cum dixisset : « Vos estis lux mundi, » adjunxit, et ait : « Nemo accendit lucernam, et ponit eam sub modio. » Quod vos dixi lucem, lucernam vos dixi : nolite exultare in superbia vestra, ne flammula extinguatur. Non vos pono sub modio : sed ut luceatis, in candelabro eritis. Quod est candelabrum lucernæ? Audite candelabrum : estote lucernæ, et habebitis candelabrum. Crux Christi est magnum candelabrum. Qui vult lucere, non erubescat de ligneo candelabro. Audi, ut intelligas quia candelabrum crux Christi est. « Nemo accendit lucernam, et ponit » eam sub modio, sed super candelabrum, ut luceat » omnibus qui in domo sunt. Sic luceat lumen vestrum » coram hominibus, ut videant bona facta vestra, et » glorificent² : » non sicut tu quæris glorificari, quæris extingui : « Glorificent Patrem vestrum qui est in cælis. » Per bona opera vestra glorificent Patrem vestrum. Ut lucernæ esse possitis, accendere vos non potuistis, ponere vos supra candelabrum non potuistis : ille glorificetur, qui vobis hoc præstitit. Audi ergo Paulum apostolum, audi lucernam in candelabro exultantem. « Mihi » autem, ait, (clamant qui noverunt quid sequitur :) » Mihi autem : » quid tibi autem? « Absit gloriari nisi in

¹ Matth. v, 14. — ² Ibid. 15, 16.

» cruce Domini nostri Jesu Christi. » In candelabro gloriator : si se candelabrum subtrahat, cado. « Absit gloriari » nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi, per quem mihi » mundus crucifixus est, et ego mundo¹. » Laudastis, et favistis. Crucifigatur vobis mundus, crucifigimini mundo. Quid est hoc? Felicitatem non quærat de mundo : abstinete vos a felicitate mundi. Blanditur mundus, caveatur corruptor : minatur mundus, non timeatur oppugnator. Si bona mundi non te corruperint, si mala mundi non te corruperint, crucifixus est tibi mundus, crucifixus es mundo. Gloriare in candelabro : conserva lucerna in candelabro semper humilitatem, ut teneas splendorem : observa, ne superbia extinguaris. Conserva quod factus es, ut de factore glorieris. Quid enim eras, homo? Omnis homo, attende quid natus es; etsi nobilis natus es, nudus natus es. Quid est nobilitas? Nativitas pauperis et divitis æqualis est nuditas. An forte quia nobilis natus es, quantumvis vivis? Quando nescisti, intrasti : quando non vis, exis. Postremo sepulcra inspiciantur, et ossa divitum agnoscantur.

¹ Galat. vi, 14.